

Katalonien-dossier november 2017

Innehåll

Introduktion	1
<i>Nationell självbestämmanderätt.....</i>	<i>1</i>
Dokumentdel	3
Sju synpunkter på den katalanska krisen – Öppet brev till Podemos medlemmar....	3
Uttalanden från Anticapitalistas.....	8
<i>Vi försvarar Kataloniens republik och inleder en process för en ny konstitution.....</i>	<i>8</i>
<i>Anticapitalistas uttalande om situationen i Katalonien.....</i>	<i>9</i>
Barcelonas borgmästare om den aktuella situationen	11
<i>Ada Colau Ballano om självständighetsförklaringen och artikel 155</i>	<i>12</i>
Podemos reaktioner.....	13
<i>Ledningen för Podemos kör över Anticapitalistas och sin organisation i Katalonien och kallar till medlemsomröstning i Katalonien</i>	<i>13</i>
En komplicerad och osäker politisk situation.....	15
Fakta om Katalonien	17
Lästips.....	19

Introduktion

Läget i Katalonien efter utropandet av självständighet är nu mycket spänt. Madridregeringen fortsätter sin repressiva politik för att tvinga Katalonien till underkastelse, bl a genom att inskränka på Kataloniens självstyre och arrestera ledande katalanska politiker – det verkar som om den bara har repression i sin verktygslåda – detta skärper motsättningarna. Det är en mycket viktig uppgift för vänstern i och utanför Spanien att mobilisera mot Madrids konfrontationspolitik och våldsmetoder. De svenska EU-politikerna och den svenska regeringen bör också pressas till att protestera: Bort med tassarna från Katalonien!

Madrid har ensidigt utlyst nyval till det katalanska parlamentet till den 21 december, ett initiativ som de flesta katalanska partierna har deklarerat att de ställer upp på, med förhoppningen att de ska få förnyat, och helst klarare, stöd från den katalanska befolkningen – detaljer om det aktuella parlamentariska läget i Katalonien redovisas i ”Fakta om Katalonien” nedan. Men Madrid-regeringens repression riskerar att omöjliggöra ett sådant val.

Vi ska här inte gå in på utvecklingen mer allmänt,¹ utan ta en närmare titt på hur den katalanska och övriga spanska vänstern reagerat på händelseutvecklingen. Mycket handlar om hur man ser på den nationella frågan och Kataloniens självbestämmanderätt. Det har visat sig att vänstern inte alls är överens om hur man i praktiken bör förhålla sig, även om alla säger att Katalonien bör ha *rätt* till att avskilja sig. Men detta är inte liktydigt med att alla är *för* att Katalonien ska avskilja sig, och inte heller är man överens om hur man ska se på det aktuella utropandet av Republiken Katalonien. Vissa menar att det skedde på ett kuppärtat sätt och att det krävs en ”laglig” folkomröstning (man menar att de omröstningar som hittills hållits inte är representativa) för att avskiljandet ska bli legitimt. Detta har öppnat flera klyftor inom vänstern, som nu är mycket splittrad och därmed försvagad.

Av de texter som ingår i denna samling² kretsar de flesta kring *Podemos* som är en mycket viktig vänsterkraft i Spanien (även i Katalonien där man kallar sig *Podem*). Tyvärr saknar vi dokument som visar vad det största separatistiska vänsterpartiet *CUP* står för. Detta beror på att *CUP* är ett rent katalanskt parti och deras hemsida (<http://cup.cat/>) är också helt på katalanska. Detta gör det svårt att välja ut och översätta relevanta texter.

Flera av de följande texterna handlar om motsättningarna i *Podemos* och *Anticapitalistas* (som ingår i *Podemos*) och mellan deras olika delar (i och utanför Katalonien). Det rör sig dels om officiella uttalanden, dels artiklar som på olika sätt belyser motsättningarna. Allra sist återges en artikel av en ledande representant för katalanska *Anticapitalistas*, som redovisar hur prekärt det politiska läget just nu är i Katalonien.

Men allra först ska vi ta en titt på hur marxister principiellt brukar se på nationella frågan.

Nationell självbestämmanderätt

Många i vänstern verkar tro att marxister ser på nationell självbestämmanderätt som något i stort sett oproblemiskt och att man alltid ska bejaka separation. Men så enkelt är det inte.

Den som främst försökt formulera principer på hur arbetarrörelsen bör se på frågan är Lenin. Ett par korta citat (båda från 1913) får illustrera hur han såg på saken:

Proletariatet kräver en demokrati som *utplånar* kvarhållandet med våldsmiddel av någon enda nation inom statens gränser. 'För att inte bryta mot rätten till självbestämmande', är vi, därför, förpliktade att *inte* 'rösta för avskiljande' . . . utan istället rösta för det sig avskiljande områdets rätt att *själv* avgöra frågan. (*RSDAP:s nationella program*, Lenin *Collected Works* 19: 542-3).

¹ Bakgrundsinformation m m finns i tidigare artikelsamlingar om Katalonien på marxistarkivet: [Vänsterpress om folkomröstningen i Katalonien – oktober 2017](#), [Vänsterpress om Katalonien – mitten av oktober 2017](#) och [Vänsterpress om Katalonien – slutet av oktober 2017](#)

² Ett flertal av dem är översatta från spanska och har inte publicerats i svensk vänsterpress tidigare.

Rätten till självbestämmande är naturligtvis en sak och *ändamålsenligheten* av självbestämmandet, en viss nations avskiljande under givna omständigheter, är en annan. (*Kadeterna och "nationernas självbestämmanderätt"*, CW 19: 526).

Det första kriteriet för att marxister är för nationellt självbestämmande är att den aktuella nationen verkligen är *förtryckt*. När en nation är t ex ekonomiskt gynnad och den härskande klassen i denna nation vill avskilja sig för att den tror sig vinna ekonomiskt på detta – då kan man helt gå emot ett avskiljande (se t ex på dagens Bolivia). Sedan finns det givetvis mellanlägen... Men låt oss strunta i den saken i fortsättningen och utgå ifrån att Kataloniens krav på självbestämmande är berättigat.

Lägg märke till att Lenin säger att även om den förtryckta nationen vill avskilja sig, så är proletariatet i den förtryckande nationen inte förpliktigt att "rösta *för* avskiljande", utan enbart förespråka *rätten* för den förtryckta att *själv avgöra* saken. Lenin själv brukade använda liknelsen att det faktum att man är för rätten till vanlig skilsmässa inte utesluter att man argumenterar mot skilsmässa i vissa fall.

När arbetarpartier ska ta ställning så bör de analysera det hela med utgångspunkt från vad som är bäst för att gynna kampenheten mellan arbetarna i både den förtryckta och förtryckande nationen och för att bekämpa den *borgerliga* nationalismen – man vill befrämja klasskamp inte nationell kamp. Arbetarna och deras politiska representanter bör vara internationalister:

Skall man svara "ja eller nej" på frågan om varje nations avskiljande? Det förefaller att vara ett ytterst "praktiskt" krav. Men i verkligheten är det absurt, i teoretiskt avseende metafysiskt, och i praktiken leder det till att proletariatet underordnas bourgeoisins politik. Bourgeoisin skjuter alltid sina nationella krav i förgrunden. Den ställer dem ovillkorligt. För proletariatet är de underordnade klasskampens intressen. Teoretiskt kan man inte på förhand garantera vad som kommer att fullborda den borgerligt demokratiska revolutionen, en viss nations avskiljande eller dess lika-berättigade ställning med en annan nation; för proletariatet är det viktigt att *i båda fallen* trygga den egna klassens utveckling; för bourgeoisin är det viktigt att försvåra denna utveckling och hålla tillbaka proletariatets syften till förmån för den "egna" nationens syften. Därför inskränker sig proletariatet till ett så att säga negativt krav på självbestämmanderättens erkännande utan att garantera, utan att lova något åt någon nation på en annan nations *bekostnad*. (Lenin, *Om nationernas självbestämmanderätt*, 1914)

Detta betyder att det är helt OK att argumentera för att arbetarna i den förtryckta nationen bör rösta nej ("Ni bestämmer själva, men vi tycker ..."). Spanska vänsterkrafter har kortfattat uttryckt denna princip med att katalanerna måste ha "derecho a decidir", dvs rätt att själva bestämma.

Det finns ingen som ifrågasätter den principen, men frågan är ändå inte avgjord. Det som splittrat vänstern är att många anser att det sätt på vilket utbrytningen skett är illegitimt och att det krävs en omröstning där alla sidor deltar och inför vilken det förs en valkampanj där olika synpunkter på ett eventuellt avskiljande får komma fram. Det första dokumentet nedan, som publicerades 23/10, dvs innan självständighetsförklaringen, hävdar just en sådan ståndpunkt. Men sedan skulle det visa sig att även de som var överens om de principerna skulle reagera på olika sätt när Republiken Katalonien utropades av det katalanska parlamentet.

Lästips – allmänt om nationella frågan:

E H Carr, [Den bolsjevikiska doktrinen om självbestämmande](#) (behandlar även Marx-Engels)

Michael Löwy, [Marxismen och den nationella frågan](#)

Lenin, [Om nationernas självbestämmanderätt](#) (1914) och [Tesar till Kommunistiska internationalens andra kongress](#) (1920)

Se även artikeln "Marxismen-leninismen och den nationella självbestämmanderätten" i samlingen [Debatt om Kinas utrikespolitik](#).

Martin Fahlgren (kommentarerna i anslutning till texterna nedan är också skrivna av MF)

Dokumentdel

Under hösten, då den katalanska krisen tog fart, intog spanska *Podemos* och *Anticapitalistas* ståndpunkten att katalanerna måste ha ”derecho a decidir”, dvs rätt att själva bestämma om avskiljande, men samtidigt att det borde avgöras via en riktig folkomröstning, vilket de inte ansåg omröstningen den 1 oktober var. Och i en sådan valkampanj skulle *Podemos* och *Anticapitalistas* argumentera för en federal republik.

I följande uttalande, daterat 23/10 2018 (dvs *före* katalanska parlamentet beslöt om avskiljande), utvecklar generalsekreteraren i *Podemos*, *Pablo Iglesias*, sin syn på saken.³ Det är otvivelaktigt representativt för *Podemos* position och till stora delar även för *Anticapitalistas* vid den tidpunkten.

Sju synpunkter på den katalanska krisen – Öppet brev till *Podemos* medlemmar

Från paragraf 135 till 155 eller kontrarevolutionen från monarkistblocket

Spanien upplever en regimkris med åtminstone tre dimensioner: en social (den fortsatta utarmningen av de folkliga klasserna, och försämringen av levnadsstandarden och förväntningarna hos medelklassen); en institutionell (korruptionen och patrimonialismen⁴ inom den stat *Partido Popular* styr över utgör inget undantag utan regeln); samt den territoriella. De följande synpunkterna handlar om detta.

Att vårt land genomgår en regimskris är något som till och med erkänns av den elit (inom politik, näringsliv och medier), som 1978 ledde övergången från Francodiktaturen och som behållit delar av sin makt. Den viktigaste politiska personligheten i landets nutidshistoria, Felipe González, erkände det utan omsvep vid den kungliga mottagningen den 12 oktober. ”Jag är en stolt företrädare för den regim som uppstod 1978”. Den mottagningen hade karaktären av en monarkistisk sammansvärjning för att, genom en konservativ och centralistisk restauration, bemästra krisen i Spanien.

Men vad som framkom vid denna kungliga högtid (som man inte brydde sig om att ställa in ens sedan en anställd i försvarsmakten omkommit under paraden) var inte någon sammansvetsad, konsekvent grupp i stånd att peka ut en framgångsrik politisk utväg för staten.

Även om mycket makt var koncentrerad på gruppafotot den 12 oktober (politisk, militär, ekonomisk, osv.) fanns inget av den tillförsikt – långt därifrån – som eliten förfogade över för 40 år sedan och därmed också, givetvis, betydligt mindre samlad duglighet på statligt håll.

Av kung Felipe VI:s tal den 4 oktober framgick att det samlade blocket av partier, medier och storföretag har stora svårigheter att uppnå sina mål. Samma förhållanden som gör det till, och uppfattas som, ett ”block”, medför också en försvagning av det. Ett projekt för regimen kräver inte bara en regering, utan också en opposition med trovärdighet. Men oppositionen befann sig inte i kungliga palatset.

Uppgörelsen mellan socialistpartiet (PSOE) och *Partido Popular* (PP), som gick ut på att förändra artikel 135 i den spanska konstitutionen, och som innebär att samhällsintresset underordnas banker och kreditgivare, innebär en brytning med samhällspakten i vårt land. Och idag innebär den nya överenskommelsen mellan PP, PSOE och den nya extremhöger, som *Ciudadanos* företräder, en faktisk brytning med den territoriella pakten. Konsekvenserna av införandet av artikel 155 i syfte att kränka demokratiska fri- och rättigheter kommer inte att inskränka sig till Katalonien. I själva verket har ledare för PP redan hotat med att något liknande kan komma att tillämpas i Baskien och Kastilien-La Mancha (i den senare regionen

³ Original finns bl a här: [7 consideraciones sobre la crisis catalana](#)

⁴ ”*Patrimonialism*” handlar om ett autokratiskt eller oligarkiskt styre där ledaren har den direkta makten.

samregerar PSOE med oss).

Det monarkin närstående blocket använder sig av ett svårkontrollerat projekt för restauration, som baserar sig på följande:

- (a) Att låta PP behålla regeringsmakten så länge som det behövs.
- (b) Upphäva självstyret i Katalonien genom att ta kontrollen över alla katalanska institutioner – inklusive regionala medier – och sedan utlysa nyval i Katalonien (och förmodligen förlora på nytt).
- (c) Hålla Podemos och andra liknande organisationer på långt avstånd från regeringsmakten, till och med, om man blir tvungen, att offra tanken på att åter låta PSOE leda en regering i Spanien.

Det monarkistiska blocket förfogar över alla samlade resurser för att kunna utveckla detta projekt, men saknar – i motsats till för 40 år sedan – den politiskt sammanhållande förmåga, som är oundgänglig för att göra Spanien till en livskraftig politisk och territoriell realitet på kort och lång sikt.

1) Varför vi är emot användning av artikel 155 i konstitutionen

Om självstyret i Katalonien upphävs innebär det inte bara att man eliminerar en av de viktigaste pakterna under Övergångsperioden (återinförandet av en republikansk institution som La Generalitat⁵, vilket konstitutionen av 1978 gick med på, utgjorde basen för det breda samhälleliga stödet i Katalonien för konstitutionen), utan också ett angrepp på själva fundamenten i den spanska demokratin.

Den förutsättningslösa dialog, som en majoritet i Katalonien och i Spanien är för (vilket framgår av olika opinionsmätningar) är oförenlig med att Katalonien förvaltas som en koloni.

Att [premiärminister] Rajoy och hans regering dristar sig till att de facto avsätta ledaren för La Generalitat (med tanke på att PP inte ens fick 8,5 procent av rösterna vid det senaste valet i Katalonien) är rent absurt och oerhört klumpigt politiskt.

Den nya regeringen i Katalonien, under Rajoy, Zoido och Montoro, kommer bara att ha stöd i senaten, eftersom PP har absolut majoritet där på grund av en antidemokratisk och absurd vallag.

Vicekonung Rajoy vill styra Katalonien och kommer att stöta på motstånd, som han bara kommer att kunna bemöta med repression och fler fängelsedomar.

Förr eller senare måste han utlysa val och allt tyder på att de partier som stöder centralstyret inte på något betydande sätt kommer att förbättra resultaten från det senaste valet.

2) Varför vi är emot en självständighetsförklaring

Problemet med en självständighetsförklaring är inte så mycket att den skulle vara illegal (eller ensidig), utan att den är illegitim.

De politiska krafter som är för självständighet fick 47,8 procent av rösterna (dvs något mer än en tredjedel av antalet röstberättigade) i valet i september 2015. Det resultatet, klart större än det monarkistiska blocket (Ciudadanos-socialistpartiet PSC-PP) eller vad vi uppnådde, ger dem all rätt att styra Katalonien, men inte att utropa självständighet.

Den politiska mobiliseringen den 1 oktober av anhängarna till rätten att själva bestämma var respektingivande och av historisk betydelse, med tanke på de rådande omständigheterna. Det är enastående att över två miljoner katalaner uttalade sin politiska vilja. Men även om man accepterar de siffror som La Generalitat kommit med är det uppenbart att denna mobilisering inte uppfyllde de villkor och garantier som behövs för att avgöra det juridiska förhållandet

⁵ Samlingsbegrepp på den institution (katalanska parlamentet, presidenten och regeringen) som styr Katalonien

mellan Katalonien och resten av staten.

Vad som ägde rum den 1 oktober var inte bara en manifestation av självständighetsivrarnas förmåga att mobilisera, utan också uttrycket för en vilja hos majoriteten i det katalanska samhället att bestämma om framtiden via valurnorna och ett exempel på en fredlig mobilisering inför den repression som regeringen beordrat. Ingen politiskt ansvarig kan bortse från detta.

Men på samma sätt går det inte att acceptera denna stora samhälleliga mobilisering som motiv för Kataloniens självständighet.

3) Varför vi förespråkar överenskommelse om en folkomröstning

En folkomröstning under lagliga och överenskomna former är den enda lösning som kan garantera att Katalonien även i fortsättningen kommer att utgöra en del av Spanien, förutom att det skulle vara en demokratisk utväg.

Det monarkistiska blockets oförmåga att leda staten visar sig i dess ovilja att diskutera möjligheten av en laglig folkomröstning med garantier. Nyckeln till Övergångsperiodens relation till Katalonien utgjordes av pakten om självstyre, i själva verket utgjorde den förutsättningen för hela den territoriella modellen i Spanien. En användning av artikel 155 i Katalonien (som mycket väl skulle kunna övergå till artikel 116 [att armén tillfälligt tar makten, ö.a] om regeringen stöter på motstånd från medborgarna) vilket också skulle kunna leda till en reaktionär offensiv i hela staten.

När PP tvingade konstitutionsdomstolen att avskaffa det katalanska självstyret (som godkänts i parlamentet och av det katalanska folket i folkomröstning) blev resultatet detsamma med stora delar av den territoriella pakt, som gjort Spanien livskraftig som stat och som handlade om ett flernationellt och komplext territorium.

Politiska beslut får konsekvenser. Det kan visa sig att om PP hade respekterat folkviljan i Katalonien, vilket skedde med folkviljan i Andalusien (några av artiklarna i *Estatut*, det katalanska självstyret, som konstitutionsdomstolen ogiltigförklarade är identiska med artiklar som är i kraft i andra autonoma regioner), skulle det nu inte ha behövts någon folkomröstning i Katalonien. Men nu måste vi, till följd av beslutet av PP och dess sympatiskt inställda domare i konstitutionsdomstolen, slå fast att det är helt nödvändigt att hålla en folkomröstning i Katalonien.

Åtskilliga experter på författningen anser det vara förenligt med konstitutionen och lagen att hålla en folkomröstning; men även om så inte vore fallet måste vi utgå från att i en demokrati måste lagarna anpassas efter demokratins krav. Andalusien tillkämpade sig rätten att erkännas som nationalitet genom en omfattande samhällelig mobilisering och som följd av en folkomröstning, där resultatet emellertid inte stod i överensstämmelse med rådande lag. Och då ändrade partierna lagen för att anpassa den efter folkviljan.

Hur som helst bör en folkomröstning inte bara handla om två alternativ. Det som har mest stöd i Katalonien (enligt opinionsmätningarna) ser ut att vara en ny konstitutionell ram, där Katalonien erkänns som nation med fördjupat självstyre.

Vi anser att medborgarna i Katalonien också har rätt till ett sådant alternativ, förutom de andra båda alternativen: självständighet eller att fortsätta som nu.

4) Monarkistblockets projekt: Hellre låta Spanien brisera än att låta Unidos Podemos få plats i en regering

Ända sedan Podemos bildades och började växa tillsammans med politiska krafter som vi har mycket gemensamt med och med gemensamma lösningar har eliten mobiliserat alla krafter för att hindra oss från att komma med i någon spansk regering.

Man gick in för att driva igenom en uppgörelse mellan PP, PSOE och Ciudadanos där man till och med försökte få Mariano Rajoy att inte ställa upp som kandidat till posten som premiär-

minister för att därigenom underlätta en stor trepartikoalition. Rajoy spjånade emot och det slutade med en regering med ett nyliberalt program efter en överenskommelse med PSOE och Ciudadanos, där enda villkoret var att hålla Podemos utanför en sådan regering.

Eliten gjorde allt för att förhindra någon uppgörelse mellan oss och PSOE och de politiska krafterna i Katalonien och Baskien.

Bara några timmar innan han tvingades lämna posten som partiledare för PSOE medgav Pedro Sánchez själv i en intervju med Jordi Évole att han utsatts för påtryckningar, av bl a César Alierta och av cheferna på dagstidningen *El País*, samt av det gamla gardet i sitt eget parti att inte bilda någon regering med oss.

Eliten vet att bara en koalition med Unidos Podemos hade kunnat hitta en demokratisk lösning på den katalanska frågan, men om vi kommit med i en regering skulle det också ha lett till förändringar inom staten som skulle ha hotat olika privilegier ett korrupt ramverk, som skulle ha öppnat vägen för att rättsväsendet kunnat agera utan inblandning av den politiska makten.

Hellre än att riskera sina privilegier och att fortsätta att stå över rättvisan var eliten villig att sätta Spaniens territoriella integritet på spel.

5) PSOE:s ledning har valt att inte ta över regeringsmakten

Sedan försöket misslyckats att driva fram en splittring av Podemos, misslyckades oligarkin också i sina försök att få PSOE att återgå till sin traditionella normalitet.

PSOE-basens seger över partiapparaten och över de mäktigaste medierna i landet vilade på tre pelare: mångnationalitet, närmande till Podemos och en klar opposition gentemot PP där man heller inte uteslöt en misstroendeförklaring.

Genom att dumpa överbord de tre nycklarna till att han blev vald till partiledare placerade Pedro Sánchez, som ledare för PSOE, inte bara det katalanska socialistpartiet (PSC) i en omöjlig situation, utan försvagade också de delar av det egna partiet som gjort hans framgång möjlig och stärkte rent av de interna motståndare, som alltid sett honom som en utböling. Tusentals gånger har vi hört berättelsen om mordet på Viriato [Viriato ledde motståndet mot romarnas expansion på Iberiska halvön och mördades 139 före vår tideräknings början, ö.a] och lika många gånger har historien upprepat sig.

Valet av Pedro Sánchez till partiledare ledde till en våg av illusioner i Spanien, både bland socialistväljare och i våra egna led. Hans seger sågs som en möjlighet till en gemensam regering och till att genomföra viktiga progressiva åtgärder och få till stånd en demokratisk lösning på konflikten med Katalonien. Men genom att stödja PP och rätta in sig hos monarkistblocket har PSOE i stället föredragit att inte ta ledningen för en regering med sikte på att reformera staten.

6) Spanien är antingen flernationellt eller kommer att försvinna

Monarkisternas klassiska bekymmer är att de aldrig förstått sig på Spanien, utan bara hur landet ska domineras och underordnas. De har aldrig förmått, utan när de blivit tvungna på grund av det demokratiska trycket, använda staten för att göra vår mångnationella rikedom till något patriotiskt projekt.

Monarkisternas insatser under 1800- och 1900-talet handlade om en snäv, en-nationell och auktoritär vision av verkligheten i Spanien. För monarkins anhängare är det helt oacceptabelt att associera ordet ”nation” på statens territorium till något annat än Spanien. För dem har staten alltid varit identisk med monarkin. Men Spanien är mycket mer än monarkin och dessutom är det nödvändigt för landet att överleva den.

En av de första delarna i brottet med Francoväldet under Övergångsperioden var att återställa La Generalitat och att president Tarradellas kunde återvända redan innan Spanien skaffat sig

den nuvarande konstitutionen. Då erkände man Kataloniens rätt att organisera sig på egna politiska villkor, något som man idag håller på att riva itu. Så var också fallet i Baskien där man inte ville erkänna konstitutionen förrän man fått garantier för sina egna autonoma institutioner. De historiska nationaliteterna känns igen just genom att man förfogar över egna institutioner, som inte härstammar från 1978 års konstitution.

Sedan 1982 har modellen med autonoma regioner fungerat tack vare den stabilitet, som de stora nationalistiska partierna i Katalonien (CiU⁶) och Baskien (PNV) stått för. Men de senaste tio åren, samtidigt som den ekonomiska krisen försvagade tanken om den Europeiska Unionen, har stabiliteten hos regimen från 1978 skakats på två håll: det började med 15M-protesterna [protesterna mot åtstramningspolitiken som utmynnade i bildandet av Podemos, ö.a.] och fortsatte med konstitutionsdomstolens utlåtande om självstyret, vilket ledde till den pågående självständighetsprocessen i Katalonien.

Spanien och Katalonien konfronteras i dag med sin historia, sina relationer och avsaknaden av en gemensam demokratisk lösning.

För oss handlar det om att lyfta fram en folkomröstning i laglig och överenskommen mening, som skulle ge ett fritt förhållande mellan olika folk och på ett adekvat sätt fördela de fördelar och förpliktelser som en gemensam stat innebär.

7) Vi har en social och gemensam plan för Katalonien och Spanien

Spanien går inte att förstå utifrån uppfattningen att landet är homogent, utan utifrån att det är en heterogen gemenskap.

Som demokrat är jag stolt över att Katalonien alltid utgjort en avgörande del av de politiska förändringarna i Spanien och som spanjor upprörs jag över den centrala elitens negativa sätt att se på den katalanska frågan och som går ut på att försöka hindra Katalonien från att bidra till skapandet av ett nytt Spanien.

Vi kan inte acceptera den utpressning som går ut på att betrakta de progressiva katalanerna som pestsmittade och därigenom försöka förhindra en allians med progressiva spanska krafter och om vår uppfattning skulle avgå med segern i en folkomröstning skulle vi fortsätta arbetet på att bygga Spanien och Katalonien tillsammans.

Den rådande krisen i Katalonien gör det nödvändigt att hitta former, federala eller konfederala, för att hitta en mångnationell lösning för Spanien som känslomässig länk baserad på erkännande av de olika folkens olika traditioner.

Införandet av artikel 155 är inte någon isolerad händelse. Den utgör en del av en auktoritär strategi med ny centralisering, hotar livskraften hos de autonoma regionerna och förhindrar folken från att skaffa sig adekvata verktyg för att kunna trygga sin historiska existens, såväl på det ekonomiska, skattemässiga, egendomsmässiga, kulturella, språkliga området som vad gäller internationellt erkännande.

Spanien måste försvaras samtidigt som vi erkänner det katalanska folkets rätt att bestämma över sin framtid i en folkomröstning och med utgångspunkt i detta i både Katalonien och Spanien inleda en debatt om hur en mångnationell stat ska se ut, där inte bara Katalonien erkänns som nation, utan som inriktar sig på att utforma staten så att den både accepterar den mångnationella verkligheten i vårt hemland utan också bygger en framtid för landet kopplad till social rättvisa och folklig suveränitet.

Spanien har oerhörda demokratiska tillgångar och en republikansk anda som dock måste upphöra med att handla om nostalgi förknippad med symboler från 1900-talet, utan bli en del av den rörelse som låg bakom 15M, protesterna mot åtstramningspolitiken.

⁶ Förkortning av *Convergència i Unió*, en partifederation, som fick 30.7% av rösterna vid regionalvalen 2012, men upplöstes 2015. – Red

Det som låg bakom 15M måste bli en inspirationskälla för det nya Spanien vi eftersträvar; socialt, republikanskt och mångnationellt.

Med varma och broderliga hälsningar

Pablo Iglesias

Generalsekreterare för Podemos

Översättning (från spanska): Björn Erik Rosin

De följande texterna är samtliga från tiden efter självständighetsförklaringen 27/10 2017

Uttalanden från Anticapitalistas

Det första uttalandet är från *katalanska* Anticapitalistas, som är dominerande tendens i *Podem* (katalanska Podemos). Därför är uttalandet även representativt för Podem. I detta uttalande stödjer man i stort sett reservationslöst avskiljandet, men betonar nödvändigheten av att söka allianser utanför Katalonien. Efter detta dokument följer motsvarande uttalande från Anticapitalistas i övriga delen av Spanien.

Vi försvarar Kataloniens republik och inleder en process för en ny konstitution

Idag har parlamentet godkänt att Katalonien blir en självständig republik och öppnat en konstituerande process baserad på viljan från folkomröstningen den 1 oktober. Vi stöder och välkomnar detta beslut, men det har inte övertygat hela det katalanska demokratiblocket.

Brytningen med regimen i Madrid var ett nödvändigt steg för att den 1 oktober ska bli oåterkallelig. Det har emellertid saknats en vänster för att integrera icke-anhängare till självständigheten, något som bör ingå i den konstituerande processen.

Samtidigt bekräftade den spanska senaten tillämpningen av artikel 155, statskuppen mot Kataloniens suveränitet. Utmaningen av den konstitutionella ordningen och regimen konstitution från 1978 har nu nått sin kulmen i och med den katalanska republikens tillkännagivande. Att försvara Kataloniens suveränitet från statskuppen är därför en brådskande uppgift. Fåtalsväldet och etablissemangets politiska partier kommer att ta till alla möjliga åtgärder för att återställa sin makt i Katalonien. Inför dessa försök måste de mötas av ett olydigt och organiserat samhälle, så lyckades vi med folkomröstningen, så kommer vi att kunna undvika en återgång till det gamla. Det är nödvändigt att bygga en bred demokratisk front, inte bara en anti-repressiv sådan utan också till försvar av den nya katalanska republiken som ett positivt projekt.

Nu, mer än någonsin, är av största vikt att den katalanska processen inte blir isolerad utan söker allianser och solidaritet hos rörelser och organisationer som utanför Katalonien verkar för att göra slut på regimen från 1978. Det krävs en samverkan mot högerpartiets auktoritära utveckling och hela statsapparaten som försöker hålla regimen levande. Att formulera detta samspel mellan den katalanska rörelsen och kampen mot den nuvarande institutionella ramen för hela staten är strategiskt för att försvara den katalanska republiken.

Det är nu avgörande att utveckla den konstituerande processen. Att utveckla den utifrån folklig självorganisering som en grundläggande pelare. Att folkrörelsen blir huvudaktör kommer att vara en garant för att de dagar vi upplever blir oåterkalleliga. Mobiliseringscykeln i Katalonien sedan 2011, kampen för anständiga arbeten, för att bostaden inte blir ett privilegium, för att avskaffa energibrist, för att parera machoväldet, för att få fri tillgång till vatten, för att vara värdland för flyktingar och invandrare och många andra kamper är det bästa vi kan bidra med för att bygga republiken. Allt som självständighetens majoritet har velat lämna till en sekundär plan måste ställas i centrum idag för att erövra suveräniteten och utvidga dess legitimitet.

Att republiken förmår svara på Kataloniens sociala majoriteters behov blir det enda sättet att hindra att man ersätter eliter uppifrån. De här veckorna har vi sett svårigheterna och utpressningarna mot varje utmaning av etablissemangets ordning. De katalanska, spanska och europeiska fåtalsväldena äger härskande ekonomiska, mediala och institutionella medel. Det är nödvändigt att en konstituerande kraft inte begränsas till att skriva en författning eller underordnas ett parlament, i stället måste vi bygga från gator och torg mot maktens utpressningar.

Det handlar om att bygga en folkmakt som värnar om dem där nere i de svåra stunder vi går igenom. På så sätt kan vi undvika besvikelserna och bekymren från de senaste dagarna och omvandla folket till huvudaktörer under de avgörande dagar vi lever i.

Översättning (från spanska): Alex Fuentes

Här följer centrala Anticapitalistas uttalande. Det skiljer sig från det katalanska på viktiga punkter. Samtidigt som det accepterar självständighetsproklamationen, dvs menar att den måste respekteras, så framförs avvikande synpunkter. Man betonar nödvändigheten av att katalaner och spanjorer kämpar tillsammans och argumenterar för att det finns andra lösningar att upprätta relationer mellan folken på jämställd fot än avskiljande (punkterna 4 och 5).

Anticapitalistas uttalande om situationen i Katalonien.

1- Den 27 oktober proklamerade det katalanska parlamentet Republiken Katalonien utifrån mandatet från folkomröstningen den 1 oktober i vilken drygt 2 miljoner människor deltog trots polisförtrycket. I ett Spanien med en monarki, direkt sprungen ur Francodiktaturen, är en republik som öppnar en konstituerande process otvivelaktigt ett brott med regimen från 1978⁷, med dess politiska samförstånd och med en konstitutionell ordning i elitens tjänst. Denna proklamation sker i en situation med ständiga hot om att tillämpa artikel 155 [i Spaniens grundlag] och därmed söka en auktoritär utväg i en konflikt som istället måste få en politisk och demokratisk lösning. I själva verket hade man under de senaste dagarna hotat med att tillgripa artikel 155 oavsett vad som hände, oavsett vad som gjordes. Vi uppmanar till avståndstagande från användande av artikel 155 och till försvar av det katalanska folkets demokratiska, fredliga och trotsiga vilja och deras rätt att bestämma.

2- I en tid av allt värre patriotiska känslor är det viktigt att korrekt bedöma vilka som är

⁷ Med regimen från 1978 syftas på den författning som blev resultatet av den s k Moncloapakten (undertecknades formellt i oktober 1977). Denna innebar att de större partierna (de borgerliga partierna och socialist- och kommunistpartiet) kom överens om att avstå från att resa en del kontroversiella frågor (t ex om Franco-tiden), som alltså aldrig togs upp. På basis av en denna konsensus antogs 1978 års författning. – Red

ansvariga för händelseutvecklingen. Partido Popular, sporrat av Ciudadanos, med stöd av PSOE och trycket från statsapparaten, bestämde sig för att tillämpa grundlagens artikel 155. Syftet med denna åtgärd var att förhindra en dialog mellan Katalonien och resten av staten, att kriminalisera det katalanska folket, att göra det omöjligt att nå en lösning på basis av en avtalad folkomröstning och rättfärdiga användning av våld för att lösa ett politiskt problem. En oansvarig åtgärd som syftar till att omorganisera staten på auktoritär grundval.

3- Vi är medvetna om att det framkommit många oklarheter och ovissheter. Att droga folk med enkla slagord är typiskt för ett sätt att se på politik som skyr demokratisk debatt och som betraktar sig som huvudaktör i en historia som faktiskt skapas av vanliga människor. Den nya katalanska republiken står inför inre utmaningar som inte kan ignoreras, i ett land där en viktig del av befolkningen inte känner sig representerad av självständighetsrörelsen. Processens första utmaning är att arbeta för att bringa ordning i denna splittring genom att integrera de folkgrupper som inte stöder självständigheten. Att förhindra att sociala sår som endast de reaktionära krafterna gynnas av rivs upp, och samtidigt organisera en rörelse som förmår motstå statens repression. Processen måste sträva efter att integrera krav från de folkliga klasserna som går längre än bara den nationella frågan och som ställer de sociala frågorna i centrum och bidrar till en radikal demokratisering av Katalonien.

4- I den spanska staten ser vi nu en våg av komplexa reaktioner. Många människor, inklusive vänsterfolk, känner sig upprivna och omskakade av händelserna i Katalonien. Även om det är sant att en stor del av dessa känslor kanaliseras in i en reaktionär katalanfientlig ideologi, som är ett arv av Francoregimens värsta sidor, och till och med genom extremhögerens våldsamma agerande på gatorna, iakttar en stor del av befolkningen med äkta oro vad som händer i Katalonien och vill ha dialog och förhandlingar och ett återvändande till politiken.

Som vi ser det är det som står på spel framför allt möjligheten för människor att få vara med och bestämma om sin framtid. Om det katalanska folket tillfogas ett nederlag och krossas av Partido Popular och dess medbrottslingar, kommer varje territoriellt område, varje kommunledning, varje samhälle eller en social grupp som vill bestämma i vilken fråga som helst, att krossas med samma logik som Partido Popular och staten idag använder för att försöka krossa Katalonien. Det är huvudfrågan. Den går längre än nationstemat och ställer frågan om folkets suveränitet i centrum: det är folket som har rätt att bestämma, det är demokratins grundval, och lagen måste ställas i demokratins tjänst och inte tvärtom.

Å andra sidan finns andra lösningar för relationer folken än de som traditionellt tillämpats i den spanska staten. Strategin att påbörja konstituerande processer har som central idé ett samhällsprojekt där huvudaktörerna är de arbetande och folkliga klasserna, kvinnorna, invandrarna, alla människor som idag saknar politisk och ekonomisk makt, men som är de outhärliga. Men det kan också vara en metod att lösa den spanska statens historiska problem på det nationella planet, ett sätt att omdefiniera relationerna mellan folken på jämställdhetens grund, där man respekterar bestämmanderätten liksom dess resultat, och om att återuppbygga de förenande broar som centralmaktens nuvarande tvångsmässiga och auktoritära sätt sprängt, att upprätta samarbetsformer och en dialog underifrån för att bygga ett alternativt samhälle till de politiska och ekonomiska eliternas. En möjlighet att bygga en ny ram för broderlig samverkan, som gör det möjligt för oss att sträva efter, (inte bara att återuppbygga utan också att erövra) nya sociala och demokratiska rättigheter för de arbetande.

5- Vi vet att vår ståndpunkt är svår i ett sammanhang som detta. Det är därför vi anser att det är viktigt att föra en debatt, att ha en dialog mellan olika demokratiska ståndpunkter, men också att gå emot den auktoritära intervention som staten planerar med den katalanska frågan som förevändning (det kunde ha varit vilken förevändning som helst). Att försvara det katalanska folket som kommer att drabbas av den brutala tillämpningen av artikel 155 är inte bara ett försvar av självständighetsförespråkarna, utan innebär även att stå tillsammans med de 80 procent av befolkningen som i Katalonien krävt en folkomröstning och en demokratisk

lösning på sina krav och de andra 20 procenten som kommer att förlora sin egen regering. Det är dags att försvara möjligheten till en demokratisk utväg mot statens tvångsåtgärder. Det är dags att (åter)starta ett tålmodigt byggande av ett projekt som övervinner regimen från 1978, som förmår bygga broderliga relationer mellan de olika folken i den spanska staten. Eliterna har visat sig oförmögna att lösa den spanska statens problem. Idag är det, mer än någonsin, brådskande att erövra politiken för de där nere.

Översättning (från spanska): Alex Fuentes

Artikeln även publicerad i *Internationalen* nr 44 (3/11 2017)

Barcelonas borgmästare om den aktuella situationen

Det finns en vänster i Katalonien som är mycket kritisk både mot hur Madrid-regeringen och separatisterna hanterat frågan om avskiljande. En mycket inflytelserik och respekterad sådan politiker är Barcelonas borgmästare *Ada Colau Ballano*.

Följande presentation av henne är hämtad från Wikipedia:

2009 figurerade Ada Colau som en av grundarna av Plataforma de Afectados por la Hipoteca (PAH) i Barcelona. Den sammanlänkade flera liknande rörelser med samma sociala problematik och främst kopplade till hypotekslånens och den spanska ekonomiska krisens följder för Spaniens boende. Två år senare kom hennes aktivism inom rörelsen att göra henne till främsta talesperson för PAH på riksnivå.

I maj 2014 meddelade Colau genom ett (öppet) brev att hon trädde tillbaka som ledande aktivist inom PAH. En månad senare lade hon fram ett förslag på en alternativ vänsterrörelse med mål att ta över den politiska makten i staden Barcelona (Ajuntament de Barcelona). Rörelsen började sitt liv som Guanyem Barcelona ('Låt oss vinna tillbaka Barcelona'), och Colau verkade från början som en av dess ledande talespersoner. Senare bytte rörelsen namn till Barcelona en Comú ('Barcelona tillsammans') och samlade även ihop stöd från det katalanska "miljöpartiet" ICG-EUiA, partiet Procés Constituent samt Podemos.

24 maj 2015 placerade sig Barcelona en Comú som största parti i valet till Barcelonas stadsfullmäktige, där man erövrade 11 av totalt 41 fullmäktigeplatser. Den sittande borgmästaren Xavier Trias, vars *Convergència i Unió* [CiU] endast nådde 10 mandat, lämnade därefter över funktionen som borgmästare till ledaren av valets mest framgångsrika parti.⁸

Den 13 juni installerades Ada Colau sedan som Barcelonas borgmästare och den första kvinnan på den posten. Colau meddelade tidigare att ett av BComús mål var att skapa ett

⁸ CiU upplöstes 2015. – Red

öppet stadsstyre (Govern Obert), för att försöka överbrygga den utbredda misstron mellan politiker och väljare i Spanien, och efter bara några dagar kunde man på stadens officiella webbplats bland annat börja ta del av borgmästarens officiella planeringskalender. I samband med tillträdet meddelades också att borgmästarens egen årslön skulle minska från 140 000 till 35 000 euro, att tjänstebilar skulle tas bort samt att bankerna skulle tvingas till förhandlingsbordet för att få ett stopp på omotiverade vräkningar och börja omvandla tomma lyxvåningar till billigare lägenheter i bostadsbristens Barcelona.

Ada Colau Ballano om självständighetsförklaringen och artikel 155

Efter allt tal om tåg i en möjlig eller framtida frontalkrock, nu har dagen kommit. Ett decennium av underlåtenhet från Partido Popular när det gäller Katalonien kulminerade idag med senatens bifall till artikel 155.

Rajoy presenterade under applåder sitt påhitt. Som samtidigt väcker avsky hos alla som respekterar värdighet och demokrati.

Applåderade man hans misslyckande?

De som inte har kapacitet att föreslå någon som helst lösning, ingen kapacitet att lyssna och regera för alla, fullbordar idag slaget mot demokratin med avskaffandet av det katalanska självstyret.

På samma räls i motsatt riktning har ett mindre tåg, självständighetspartierna, rullat på utan bromsar, som kamikazepiloter, (nu är tiden inne – vi har bråttom).

Med en fart bestämd av partiintressen, en framfart som nu fullbordas med en ensidig självständighetsförklaring (Declaración Unilateral de Independencia-DUI) fattad i Kataloniens namn men som inte kan räkna med stöd från majoriteten av katalaner. Vi framhärdar i att det är ett misstag att bortse från att 80% var för en folkomröstning, men endast 48 % röstade för självständighet.

Många har i årtal varnat för denna fara, och under de senaste veckorna arbetet i offentlighet och privat för att förhindra denna konfrontation. Vi är en majoritet, i Katalonien och i Spanien, som vill stoppa de mekanismer som förhindrar dialogen förnuftet och en överenskommen lösning.

Vi kommer att förbli beredda att återvända till en dialog. Vad som än händer, vi ger inte upp. Men nu inriktar vi oss på att försvara de katalanska institutionerna, kämpa för att för att bevara de sociala banden och välfärden i Barcelona och Katalonien. Vi är med folket, vi kämpar för att dess rättigheter inte ska skadas. Vi försöker bota de skador som allt detta förorsakar, och manar folket i övriga Spanien till gemensam kamp eftersom den demokrati som idag är i fara också är deras. Inte heller slutar vi att uppmana PSOE/PSC (socialdemokraterna) att sluta stöda de som idag applåderar, annars kan de omöjligt bli en del av ett trovärdigt alternativ.

Jag är klar i frågan om att åstadkomma en ny form av självstyre, som ger oss inte mindre men mer demokrati. Detta inkluderar att arbeta för att störta PP-regeringen. som nu grymt applåderad, firar smärtan hos hela folket. Men också, och framförallt vill jag arbeta för en ”feminisering” av politiken. Arbeta för att åstadkomma att empatin blir en praktisk vana som möjliggör breda överenskommelser genom vilka våra olikheter kan bli vår styrka.

Inte i mitt namn: Varken 155 eller DUI.

Översättning (från spanska)⁹: Peter Widén

Artikeln även publicerad i *Internationalen* nr 44 (3/11 2017)

⁹ Original: <https://www.facebook.com/ada.colau/posts/1513997118680948>

Podemos reaktioner

Utvecklingen av Katalonien-konflikten har lett till skärpta motsättningar i och mellan vänsterorganisationer i Katalonien och övriga Spanien. Följande artikel handlar främst om motsättningar mellan spanska *Podemos* och dess gren i Katalonien, *Podem*, men även mellan olika delar av *Podemos*, t ex *Anticapitalistas* som står nära Fjärde internationalen – som framgår av uttalandet ovan så har centrala *Anticapitalistas* accepterat det katalanska utropandet av en republik (även om man inte gillar det), i motsats till *Podemos*-ledningen.

Det hela kompliceras av att *Anticapitalistas* i Andalusien avvisar självständighetsförklaringen, dvs det finns 3 linjer i *Anticapitalistas*. Detta är viktigt eftersom det är enbart i Katalonien och Andalusien som *Anticapitalistas* har haft majoritet i *Podemos* – de två står nu mot varandra.

Den centrala *Podemos*-ledningens klumpiga försök att avsätta de misshagliga *Podem*-ledarna, vilket följande artikel handlar om, fördjupar krisen i *Podemos*. Det exemplifierar faran med karismatiska populistiska ledare som behandlar organisationen som sin egendom och självvåldigt tar beslut i organisationens namn utan att bry sig om demokratiska beslutsprocesser.

Ledningen för *Podemos* kör över *Anticapitalistas* och sin organisation i Katalonien och kallar till medlemsomröstning i Katalonien

Europa Press 29 oktober¹⁰

Pablo Iglesias

Den nationella ledningen för *Podemos* beslutade i söndags, på förslag av organisationens verkställande ledning, att ta kontrollen över organisationen i Katalonien och kalla till en omröstning för att låta organisationens medlemmar i den regionen avgöra om man ska samarbeta med "los comuns" [den organisation Barcelonas borgmästare Ada Colau företräder, ö.a.] och därmed stänga dörren för eventuella allianser med organisationer som är för självständighet, enligt vad källor inom ledningen för *Podemos* uppger för *Europa Press*.

Detta beslut innebär en desavouering av såväl organisationens ledning i Katalonien, under Albano Dante Fachín, som *Anticapitalistas*-strömningen. Dessa båda sektorer har gett sitt stöd till den ensidiga självständighetsdeklarationen i fredags av El Parlament.¹¹

¹⁰ Original: [La dirección de Podemos desautoriza a los anticapitalistas y a su marca catalana y convoca una consulta en Cataluña](#)

¹¹ En förenkling, men allmänt gäller att *Anticapitalistas* är positivare till självstyre än *Podemos*-ledningen.

Podemos generalsekreterare Pablo Iglesias och hans närmaste medarbetare har fattat detta beslut efter månader av motsättningar med *Podem*-ledningen. Bakom detta ligger Podems flirt med självständighetsanhängarna och dess vägran att sluta en allians med *Catalunya en Comú*, det nya parti som bildats av Barcelonas borgmästare Ada Colau.

Den senaste dispyten uppkom sedan flera av Podems ledamöter i det regionala parlamentet i fredags öppnade dörren för förhandlingar med krafter bland självständighetsförespråkarna inför nyvalet den 21 december och söndagens beslut av Anticapitalistas-gruppen, som är i majoritet i ledningen för Podem, att man ”erkänner den nya republiken i Katalonien”.

Utvecklingen under veckoslutet fick Podemos-ledningen att bestämma sig för att ta kontrollen över och ”omedelbart” organisera en medlemsomröstning i Katalonien för att avgöra om ”man vill ställa upp i valet den 21 december i allians med *Catalunya en Comú* och närbesläktade grupper, som varken stöder utropandet av självständighet eller införandet av artikel 155, med namnet ’Podem’ som en del av den koalitionen”.

Podemos´ ”politiska anseende skadat”

Mer konkret kritiserar den nationella ledningen *Podem* för att inte ha informerat om hur man tänkte rösta vid fredagens session med *El Parlament*. Enligt den nationella ledningen har ”bristen på information” och dessa deputerades agerande i samband med omröstningen ”skapat ett läge av oordning i detta organ och i hela organisationen” och ”skadat organisationens politiska anseende”.

Vidare kritiserar Podemos´ verkställande ledning att tre av fyra av Podems deputerade inte röstade mot ”en av de båda resolutioner som specifikt talade om bildandet av en ny republik i Katalonien”. Ledningen kritiserar också att en deputerad för Podem inte röstade mot deklARATIONEN om självständighet och öppet välkomnade ”den nya republiken i Katalonien”.

Podemos ledning tar också avstånd från kommunikén som Anticapitalistas utfärdade i söndags där det framstår som att Podem erkänner ”den nya republiken i Katalonien”, vilket lett till att ”några framstående företrädare för denna tendens öppet distanserade sig från detta”, bl a tendensens ledare i Andalusien, Teresa Rodríguez¹² och borgmästaren i Cádiz, José María González ”Kichi”.

Miguel Urbán (Anticapitalistas-representant i EU-parlamentet) och Teresa Rodríguez

Den nationella ledningen reagerar också på Fachíns uttalande om att ”bilda ett block med

¹² Teresa Rodríguez är *Anticapitalistas* mest kända språkrör. Se t ex *Internationalen*-artiklarna <http://www.internationalen.se/2016/01/podemos-tva-ar/> och <http://www.internationalen.se/2017/02/pablo-iglesias-omvald-till-partiledare-i-podemos/>.

andra politiska krafter” och där han kritiserade beslutet om val i december. Ledningen för Podem ställde sig i söndags bakom förslaget om att inleda förhandlingar med andra krafter.

Men ledningen för Podemos påminner i sin resolution, som Europa Press tagit del av, att ledningen för *Catalunya en Comú* inte kommer att ställa upp i detta val tillsammans med någon politisk kraft som är för självständighet.

Översättning (från spanska): Björn Erik Rosin

Följande artikel är från [International Viewpoint](#), 1 november 2017. Artikelförfattaren tillhör katalanska Anticapitalistas. Han menar att självständighetsförklaringen huvudsakligen var symbolisk och det för närvarande saknas förutsättningar för att utträdet ska bli verklighet, ty styrkeförhållandena är ogynnsamma. Den fråga som då inställer sig är varför man då utropade Republiken Katalonien. Risken är att det slutar i ett stort nederlag. Detta reser i sin tur den mer allmängiltiga frågan om faran att gå till aktion om styrkeförhållanden är ofördelaktiga.

Innan man inleder aktioner och tar beslut som kan få vittgående följder och leda till hårda konfrontationer är det viktigt att försäkra sig om att styrkeförhållandena är någorlunda gynnsamma. Om inte så följer nederlag som brev på posten vilket kan bli mycket kostsamt.

Ett historiskt exempel är Julidagarna 1917 i Ryssland, då radikala arbetare och soldater i Petrograd ville göra uppror. Bolsjevikledningen insåg att ett sådant uppror skulle leda till att revolutionen krossades och försökte därför (och lyckades också) omvandla det hela till en huvudsakligen fredlig demonstration. Detta ledde ändå till att kontrarevolutionen gick till offensiv och Lenin såg sig tvungen att fly till Helsingfors, samtidigt som flera ledande bolsjevikler fängslades. Eftersom man inte hade satsat allt på ett kort blev dock bakslaget tillfälligt och efter general Kornilovs misslyckade kupp försök i augusti kunde revolutionärerna åter gå till offensiven, nu under betydligt mer gynnsamma och allt bättre styrkeförhållanden.¹³

Ett exempel på ett helt galet upprorsförsök är Mars-aktionen i Tyskland 1921, då de tyska kommunisterna med hjälp av rena provokationer försökte få massorna att resa sig. Resultatet blev ett stort nederlag, och tyska KP förlorade över 100 000 medlemmar.¹⁴

Ett aktuellt exempel på ett dåligt timat försök att utropa självständighet är irakiska Kurdistan för några veckor sedan. Detta ledde till att irakiska armén gick in och tog över närmare hälften av det område som kurderna kontrollerat hittills, och Irak, tillsammans med Turkiet, passade även på att ta kontroll över de flesta oljefälten och oljeledningarna. Därmed exploderade också motsättningarna bland kurderna och president Barzani såg sig tvungen att avgå. På bara några dagar gick många av de landvinningar som man tillkämpat sig under många år upp i rök och kampen för kurdiskt självbestämmande tog ett stort steg bakåt.

En komplicerad och osäker politisk situation

Av Andreu Coll

Utropandet av den självständiga republiken Katalonien den 27 oktober var rent symboliskt, eftersom det inte har följts av någon administrativ handling eller vilja att utöva makten inom regionen.

Det finns tre grundläggande orsaker till varför det inte var möjligt att skapa en stat:

- Kataloniens regionstyre [Generalitetet] saknade medel för att åstadkomma det (så kallade ”statliga strukturer”).

¹³ Trotskij diskuterar intressant nog faran för ”Julidagar” i Spanien 1931, i artikeln [Den spanska revolutionen och de faror som hotar den](#) (sid 8ff)

¹⁴ Se Pierre Broués artikel [Tyskland 1921: Marsaktionen](#), som även innehåller fler lästips.

- Det var omöjligt att undvika en våldsamt konflikt med den spanska staten, som hela tiden har varit mot ”processen” (en förkortning av den självstyrelseprocess som definierar allt som förknippas med rörelsen för rätten att besluta i Katalonien).
- Det är tveksamt om det finns en öppet självständighetssträvande majoritet i samhället som kan vidmakthålla en sådan konflikt.

Den katalanska regeringens svaghet(er)

Vi har tillräckliga informationer för att kunna tolka de senaste händelserna.

- Folkomröstningen den 1 oktober hölls i grund och botten tack vare civilsamhället ([föreningen] Omnium, katalanska nationalförsamlingen, men också de mycket mer beslutsamma kommittéerna till försvar för folkomröstningen) och frivilliga, och trots den katalanska självstyrande regeringens och dess tjänstemäns passivitet. Den katalanska regeringen skulle ha nöjt sig med att fördöma förtrycket om inte folkomröstningen hade kunna genomföras.
- Med tanke på centralregeringens vägran att förhandla och att det är omöjligt att lösa maktfrågan (eftersom staten är beredd att använda våld ända in i det sista), har den katalanska regeringen redan från början varit medveten om att det skulle bli omöjligt att i praktiken genomföra mandatet från 1 oktober.
- Puigdemonts förslag den 26 oktober – att inte verkställa den unilaterala självständighetsförklaringen och utlysa vanliga val – ointetgjordes inte så mycket av Partido Populärs (PP) uppenbara vilja att hävda Paragraf 155 som av en önskan att undvika en spricka i självständighetsblocket.
- Den katalanska regeringen undvek att förvärpa situationen genom att inte efterlysa någon motståndsplän för att försvara republiken. Den föredrog att på kort sikt skydda sig själv mot förtryck och göra konflikten internationell genom att vädja direkt till de europeiska staterna och institutionerna, trots att den accepterar Rajoys utmaning med ett val.

Bestående politisk kris

Trots den förvirring som den katalanska ”exilregeringen” har skapat, den demoralisering som har orsakats av bristen på konkreta uppmaningar till mobilisering, och det faktum att rikspolisstyrelsen Maza har anslutit sig till Rajoys annars vågade strategi, så är den öppna politiska krisen i den spanska staten fortfarande mycket viktig, och det av flera skäl:

- Paragraf 155 skapar ett ytterst allvarligt antidemokratiskt prejudikat, som kan användas mot alla självstyrande samhällen som inte gillar det monarkistiska trepartisystemet (PP, Ciudadanos, PSOE [spanska socialdemokraterna]), och i synnerhet det mest korruperade partiet i Europa (PP), med allt vad det innebär i form av risk för politisk tillbakagång.
- Det monarkistiska trepartisystemets regeringsformel innebär att PSOE på medellång och lång sikt slår in på en väg av oundviklig historisk nedgång, efter att ha bidragit till att Rajoy har kunnat sitta kvar som minoritetspresident, och hjälpt honom att förvandla sig till regionstyrets faktiska president (fast han är den svagaste kraften i Kataloniens parlament), samtidigt som det saknar en reservplan för att undvika att hela systemet bryts ner.
- Monarkin har försvagats och har spelat en helt klart auktoritär och hotfull roll, väldigt långt från den roll som medlare och skiljedomare som konstitutionen tilldelar den.

Det är därför vi måste fortsätta att stöda rätten till självbestämmande och fortsätta att kämpa för att inleda en konstituerande process i Katalonien, som kan spridas till resten av staten, och återigen slå fast behovet att bryta med 1978 års monarkistiska regim, som – vilket den katalanska krisen visar – bara är en reformerad Francoregim.

Översättning (från engelska): *Göran Källqvist*.

Fakta om Katalonien

Uppgifterna, som främst är hämtade från Wikipedia, är sammanställda av Martin F

Folkmängd: 7 522 596 (2016) [Spanien 46,5 milj.]

Katalonien består av fyra provinser: Barcelona, Girona, Tarragona och Lleida.

Arbetslöshet: 13,2%, 30,5 % i åldern 16–25 år.

Regionpresident (President för Generalitat): Carles Puigdemont (2016)

Till 2015 medlem i det nationalistiska partiet *Convergència i Unió* (CiU), sedan *Partit Demòcrata Europeu Català* (PDeCAT) [Katalanska europeiska demokratiska partiet], som i regionalvalen 2015 ingick i koalitionen *Junts pel Sí* (JxSí) [Tillsammans för Ja] och invaldes som ledamot av Kataloniens parlament. I januari 2016 valdes han sedan till regionpresident.

Borgmästare i Barcelona: Ada Colau (sedan 2015)

Talesperson för *Barcelona en Comú* (BComú) [Barcelona tillsammans], en nybildad koalition som ställde upp i 2015 års *kommunalval* i Barcelona och där blev största parti (vann 11 av totalt 41 platser i stadsfullmäktige). OBS detta var ett kommunalt parti. I de aviserade valen den 21 december kommer man troligen att ställa upp i hela Katalonien (förmodligen under namnet *Catalunya en Comú*). Se hennes kommentar till självständighetsförklaringen ovan.

Parlamentet i Katalonien

De senaste regionalvalen hölls i september 2015

Överlägset störst blev koalitionen *JxSí*.

Näst störst högerpartiet *Ciutadans* (Cs) [Medborgare] (betecknar sig självt som liberalt).

På tredje plats *Partit dels Socialistes de Catalunya* (PSC) [Kataloniens socialisters parti], som är katalanska grenen av det spanska socialistpartiet PSOE.

På fjärde plats *Catalunya Sí que es Pot* (CatSíqueesPot) [Katalonien ja vi kan]¹⁵ som är av en koalition mellan katalanska Podemos (*Podem*), Initiativet för Kataloniens gröna (ICV), Förenade och alternativa vänstern (EUiA), samt *Equo* (ett grönt parti).

Överhuvudtaget kännetecknas den politiska skådeplatsen i Katalonien av att det finns många småpartier som under val ofta samverkar i allianser eller koalitioner. Det kommunala partiet *BComú* – se ovan – är ytterligare ett exempel på detta.

Regeringspartiet i Madrid, PP, motsvaras av *Partit Popular de Catalunya* (PPC) [Kataloniens folkparti], på 5:e plats, medan det största separatistiska vänsterpartiet, *Candidatura d'Unitat Popular – Crida Constituent* (CUP) [Folkliga enhetens kandidatur] kom 6:a, och är minst av de partier som erövrade mandat (10 st).

Följande tabell (översatt från Wikipedia) visar valresultatet i mer detalj.

Partier och koalitioner	Röstresultat			Mandat	
	Röster	%	±procent- enheter	Antal	+/-
Tillsammans för Ja (<i>JxSí</i>)	1 628 714	39,59	-4,82	62	-9
Kataloniens medborgare (<i>Cs</i>)	736 364	17,90	+10,33	25	+16
Kataloniens socialisters parti (<i>PSC</i> –PSOE)	523 283	12,72	-1,67	16	-4
Katalonien vi kan (<i>CatSíqueesPot</i>)	367 613	8,94	-0,96	11	-2
Kataloniens folkparti (<i>PPC</i>)	349 193	8,49	-4,49	11	-8
Folkliga enhetens kandidatur (<i>CUP</i>)	337 794	8,21	+4,73	10	+7
Kataloniens demokratiska union (unio.cat)	103 293	2,51	Nytt	0	±0
Partier med mindre än 1,0% av rösterna	46 095	1,12	—	0	±0
Blanka röster	21 895	0,53	-0,93		
Totalt	4 114 244	100,00		135	±0
Giltiga röster	4 114 244	99,61	+0,51		
Ogiltiga röster	15 952	0,39	-0,51		
Avgivna röster / valdeltagande	4 130 196	74,95	+7,19		
Soffliggare	1 380 657	25,05	-7,19		
Registrerade väljare	5 510 853				

JxSI, som presidenten tillhör, blev således överlägset störst med nära 40 % av rösterna, medan *CatSíqueesPot* (där Podemos ingick) fick nära 9%.

Pådrivande i det aktuella beslutet att utropa Kataloniens som en egen republik var *CUP*, med drygt 8% av rösterna i valet.

JxSI och *CUP* är uttalade separatister, medan t ex *CatSíqueesPot* var/är mera tveksamma (är nu också splittrade i frågan).

Tillsammans fick separatisterna *JxSI* och *CUP* 47,8 % av rösterna. Det var också dessa två partier som nyligen lade fram förslaget om självständighet inför katalanska parlamentet.

¹⁵ Här kan det vara intressant att påpeka att det gamla kommunistpartiet i Katalonien, PSUC, upplöstes 1997. En minoritet grundade då PSUC-viu [det levande PSUC] som senare gick med i EUiA som ingår i *CatSíqueesPot*.

Frågan vid valet 2015 stod dock inte direkt om separation, så det är svårt att säga om valresultatet motsvarade folkviljan i denna fråga (fö vann de uttalade separatisterna inte heller majoritet) – och opinionen kan även ha ändrats sedan dess. Detta, tillsammans med det faktum att valdeltagandet vid folkomröstningen i höstas var ca 42% (varav 90% röstade för separation), har kritiker använt för att hävda att det inte är klarlagt att majoriteten av katalanerna verkligen vill ha ett avskiljande (90% av 42% är under 38% av valmanskåren). Och om man ska lita på opinionsundersökningar så vill 80% av katalanerna rösta om saken.

För att få rätsida på det hela verkar det nu som om de flesta katalanska partierna godtar det nyval som Madrid utlyst till den 21 december – även Puigdemonts parti har deklarerat det. Om valet verkligen blir av och hur det i så fall slutar återstår att se. Madrid-regeringens repression kan göra att valet blir omöjligt att genomföra på ett rimligt sätt. Det är å andra sidan inte ens säkert att ett demokratiskt genomfört val skulle ge någon av sidorna över 50%, vilket är önskvärt eftersom det skulle kunna tolkas som ett klart ställningstagande från katalanernas sida. Men oavsett resultat så kommer krisen inte slutgiltigt vara löst, utan kommer att fortsätta i någon form. Det enda som kan få slut på den är att PP-regeringen avsätts och ersätts av en mer demokratiskt sinnad regering.

Ledare

Partier och koalitioner	Ideologi	Kandidat
Tillsammans för Ja (JxSí)	Katalanskt oberoende	Artur Mas
Kataloniens medborgare (Cs)	Liberalism	Inés Arrimadas
Kataloniens socialistparti (PSC–PSOE)	Socialdemokrati	Miquel Iceta
Katalonien ja vi kan (CatSíqueesPot)	Vänsterpopulism	Lluís Rabell
Folkpartiet (PPC)	Liberal-konservatism	Xavier García Albiol
Folkliga enhetens kandidatur (CUP)	Anti-kapitalism	Antonio Baños
Kataloniens demokratiska union (unio.cat)	Kristdemokrati	Ramon Espadaler

Lästips

Josep Maria Antentas, [Kataloniens beslut](#), ger en bakgrund till den katalanska folkomröstningen 1 oktober.

Kataloniens självbestämmande i historien

Trotskyj-texter

- [Den katalanska nationalismens progressiva karaktär](#) (1931)
- [Den spanska revolutionen och de faror som hotar den](#) (1931)
- [Den nationella frågan i Katalonien](#) (1931)
- [Mer om sovjeter och ”balkaniserings”-argumentet](#) (september 1931)

Andra texter

- Andy Durgan*: [De spanska trotskisterna och grundandet av POUM](#) Behandlar bl a motsättningarna mellan Nin och Maurín om nationella frågan innan bildandet av POUM (se sid. 5)
- Andreu Nin*: [Den nationella frågan och den revolutionära rörelsen](#)
- På spanska: [La cuestión nacional en el estado español](#) (artikelsamling)
- [Los movimientos de emancipación nacional](#) (bok)

Om Podemos

- [Den europeiska vänsterpopulismen – exemplet Podemos](#) (artikelsamling)
- [Ett Spanien på helspänn](#). Intervju med Podemos' ledare Pablo Iglesias (2015)
- [Ernesto Laclau, Podemos inspirationskälla](#)
- [Vänsterpress om Podemos](#) (2015)